

Bond zonder Naam legt waarden bloot

Welke waarden vinden wij belangrijk in ons leven en in onze maatschappij? Het lijken voor de hand liggende vragen, maar ze worden niet vaak genoeg gesteld. Nochtans vormen die waarden de hoekstenen van onze samenleving. Bond zonder Naam heeft dit begrepen. De beweging lanceerde eind vorig jaar haar Nationale Waardepeiling en presenteert nu de resultaten. En die zijn verrassend.

De iets oudere lezer herinnert het zich nog wel: ‘Verbeter de wereld, begin bij jezelf’. Het was de eerste spreuk van Bond zonder Naam, nu 50 jaar geleden. De beweging ontstond eerder toevallig, nadat er tijdens een radio-uitzending de vraag werd gesteld wat de mensen nu écht belangrijk vinden. 50 jaar later stelt BZN opnieuw dezelfde vraag: wat vinden wij belangrijk, in ons persoonlijk leven en in de maatschappij?

Waarden maken gelukkiger dan geld

Mag er terug over waarden worden gesproken? De voorbije jaren werd het hele waardediscours als ‘soft’ ervaren. Nochtans vormen waarden een van de hoekstenen van duurzaam geluk. “Geluk wordt vandaag gecommercialiseerd”, zegt Marleen Dejonckheere, directrice van BZN De Stobbe (een centrum voor gezinszorg) en beziel-

ster van de campagne. “We worden aangespoord om te consumeren om gelukkig te zijn, maar het is net in de rijke landen dat het aantal depressies en zelfmoorden stijgt. Dat geld niet gelukkiger maakt, is zelfs wetenschappelijk bewezen. Een miljardair is nauwelijks gelukkiger dan iemand met een gemiddeld inkomen. Onze consumptiemaatschappij is vooral gericht op kortstondig plezier: drugs, liefdeloze seks, winkelen, TV-kijken, computerspelletjes, ... plezier zonder inzet.”

Wat maakt ons dan wel gelukkig? Onze talenten kunnen ontwikkelen, een hoger doel nastreven, kwalitatieve relaties. “En waarden in het leven”, aldus Marleen Dejonckheere. “BZN is daar al sinds haar oprichting mee bezig. De eerste spreuk van BZN, ‘Verbeter de wereld, begin bij jezelf’, is actueler dan ooit. Het gaat over liever

Marleen Dejonckheere (BZN De Stobbe): “Onze oudere medeburgers verwachten van onze samenleving vooral dat die bekommerd is om haar toekomstige generaties. Dat is toch mooi, niet?”

'waarden leven' dan zich te verliezen in een theoretisch discours. Reflectie kan de aanzet zijn tot verandering, maar wordt vruchtbaar voor iedereen wanneer ze resulteert in gedragsverandering.”

Een mooi verhaal

Maar over welke waarden gaat het nu? Wat vinden wij belangrijk voor onszelf en onze samenleving? De resultaten van de peiling verrassen enigszins (zie volgende blz.). Ze brengen volgens Marleen Dejonckheere een mooi verhaal: “Zo zien we **respect, eerlijkheid en**

vriendschap bijna overal in de top drie, zowel in de waarden die mensen voor zichzelf belangrijk vinden, als de waarden die de mensen graag in onze maatschappij willen zien. Maar even opvallend is dat wij denken dat oudere mensen verwachten dat de maatschappij zorg voor hen draagt. Maar die perceptie is enigszins verkeerd. Onze oudere medeburgers verwachten van onze samenleving vooral dat die bekommerd is om haar toekomstige generaties. Dat is toch mooi, niet?”

Respect, dat kennen we. Er zijn al wat politieke partijen geweest die het als verkiezingslogan hebben gebruikt. Dat het een holle slogan was, blijkt uit het feit dat ‘verspilling van middelen’ in de peiling in de top tien staat van kenmerken die de mensen aan onze huidige maatschappij toeschrijven. Een slogan op een affiche volstaat dus niet. “De vraag is wat organisaties en instellingen met deze resultaten gaan doen. BZN wil mensen aanmoedigen waarden uit het abstracte te halen door ze via gesprekken tot een levende ervaring te maken. We hopen dat er uit de dialoog de nodige verandering komt. En wie weet, als we over vijf jaar terug onze Nationale Waardepeiling houden, merken we de eerste effecten?”, besluit Marleen Dejonckheere.

Nationale Waardepeiling: de resultaten

De Nationale Waardepeiling (www.nationalewaardepeiling.be) bestaat uit drie delen: welke persoonlijke waarden vind je belangrijk, wat zijn de waarden van onze huidige cultuur en welke waarden moet een gewenste cultuur hebben? Men kan telkens kiezen uit een lijst van bijna 100 waarden.

Eerlijkheid en respect

Reeds meer dan 8 000 mensen vulden de enquête in. Dat is voldoende voor een representatief beeld, maar de enquête loopt nog tot het najaar. Uit de duizenden antwoorden kwam een top tien naar boven. Meteen wordt duidelijk dat respect en eerlijkheid zowel bij persoonlijke waarden als gewenste cultuur prominent aanwezig zijn. Maar wat evenzeer opvalt is dat de top tien van de kenmerken die aan onze huidige cultuur worden gekoppeld, geen al te fraai beeld opleveren: de deelnemers vinden dat onze huidige samenleving materialistisch, onzeker en verspillend is.

Top 10 persoonlijke waarden

Wat vinden we belangrijk voor onszelf?

1. eerlijkheid
2. respect
3. vriendschap
4. familie
5. geven om elkaar
6. luisteren
7. gezondheid
8. verantwoordelijkheid
9. vertrouwen
10. positieve instelling

Top 10 waarden huidige cultuur

Hoe ervaren we onze huidige maatschappij?

1. materialistisch
2. onzekerheid voor de toekomst
3. verspilling van middelen
4. conflict/agressie
5. bureaucratie
6. werkloosheid
7. kortetermijngericht
8. armoede
9. misdaad/geweld
10. milieuvervuiling

Top 10 waarden gewenste cultuur

Hoe willen we dat de maatschappij eruitziet?

1. eerlijkheid
2. bekommernis voor toekomstige generaties
3. milieubewustzijn
4. respect
5. levenskwaliteit
6. doeltreffende gezondheidszorg
7. armoedevermindering
8. betaalbare huisvesting
9. vrede
10. bewust over waarden

Jong en oud: dezelfde waarden

Wat evenzeer opvalt is dat leeftijd weinig invloed heeft op de resultaten. Zowel in de categorie 15 tot 34 jaar, 35 tot 54 jaar als 55+ staan eerlijkheid, respect en vriendschap torenhoog als individuele waarden en als wenselijke cultuur van onze samenleving. Authenticiteit, zeg maar. Ook de negatieve percepties lopen grotendeels gelijk: materialisme, onzekerheid en verspilling zijn voor alle leeftijdsgroepen haast even vaak een doorn in het oog.

West-Vlaamse doorzetters, Antwerpse humoristen

Uit Wallonië zijn er te weinig reacties gekomen om een representatief beeld te schetsen, maar voor de Vlaamse provincies geldt hetzelfde principe als bij de leeftijdsgroepen: er zijn geen noemenswaardige verschillen. Als er die toch zijn, bevestigen ze de typische lokale stereotiepen: in West-Vlaanderen vindt men doorzettingsvermogen belangrijk, in Antwerpen staan humor en pret in de top tien. Maar over het algemeen vindt Vlaanderen eerlijkheid en respect de voornaamste waarden. Ze zitten vrijwel overal in de top drie.

Waarden woorden geven

De Nationale Waardepeiling is de start van een duurzaam traject. De resultaten van de peiling worden voorgesteld tijdens een nationaal waardecongres op 15 april 2010. Maar dan begint het werk pas.

Marleen Dejonckheere: “We gaan de resultaten enkel rapporteren en ze gebruiken om een dialoog rond waarden op gang te brengen. We gaan dit doen met telkens tien partners uit tien sectoren van onze maatschappij. Van die partners vragen we dat ze via hun eigen netwerken zoveel mogelijk mensen oproepen om de enquête te blijven invullen, want die loopt nog tot in het najaar. Vanzelfsprekend hopen we op hun aanwezigheid op ons congres. Maar het belangrijkste engagement is dat de partner binnen de eigen structuur (school, bedrijf, partij, ...) een dialoog rond waarden opstart, op basis van de resultaten van de enquête. Gesprekken op het markplein, op de werkvloer, in de klas, ... om waarden woorden te geven”. Over vijf jaar houdt BZN een nieuwe Nationale Waardepeiling.

“Het waardediscours ligt me nauw aan het hart,” bevestigt Bart De Wever.

Partnerschap met de N-VA

Ook de N-VA gaat een partnerschap aan met BZN om de dialoog rond waarden in eigen kring te voeren. Voorzitter **Bart De Wever** zal zelf aanwezig zijn op het waardecongres, net zoals de voorzitters van de meeste Vlaamse partijen. “Het waardediscours ligt me nauw aan het hart”, zegt Bart De Wever, “vandaar mijn engagement. In de politiek komen die

waarden spijtig genoeg niet vaak aan bod. Het initiatief van BZN is een unieke kans om een brede dialoog rond waarden te starten. Ik roep de mensen dan ook op om de Waardepeiling alsnog in te vullen. Ook binnen de partij zullen we het initiatief ondersteunen.”

www.nationalewaardepeiling.be

Bond Zonder Naam

Alhoewel BZN vorig jaar haar vijftigste verjaardag vierde, was er al in de jaren dertig sprake van Bond Zonder Naam. Toen pater Phil Bosmans werd gevraagd om de beweging in Vlaanderen uit te bouwen, groeide de Bond uit tot een organisatie die vandaag 200 000 leden telt.

Meest bekend zijn natuurlijk de spreuken, die her en der terug te vinden zijn op trams en bussen en naar vele gezinnen thuis worden gestuurd. Ondertussen startte BZN ook heel wat initiatieven in Vlaanderen, zoals de eerste beschutte werkplaats en het eerste vluchthuis voor vrouwen. BZN werkt meestal in de achtergrond maar is actief op vele terreinen: waarden, kinderrechten, opvang, gelijke kansen, armoedebestrijding, ... De organisatie wordt gesteund door de Vlaamse Gemeenschap.

Marleen Dejonckheere is directrice van BZN De Stobbe vzw, een Centrum voor Integrale Gezinszorg. De Stobbe vangt bij huiselijk geweld vaak het hele gezin op en stelt het creëren van een veilige leefomgeving voor de kinderen als prioriteit. Marleen Dejonckheere schreef vorig jaar een boek rond gezinsgeweld en de specifieke aanpak van BZN De Stobbe. Wij geven vijf exemplaren van dit boek weg (zie bladzijde 17, Meerwaarde).

www.bzn.be